

Vilniaus
universitetas

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

„Individualus konstitucinis skundas Lietuvoje: naujasis konstitucinis institutas kaip efektyvus žmogaus teisių ir laisvių apsaugos įrankis“ 09.3.3-LMT-K-712-19-0008

2019 m. rugsėjį įsigaliojo Lietuvos Respublikos Konstitucijos pataisos, įtvirtinančios individualaus konstitucinio skundo institutą. Šio instituto paplitimas Europoje rodo, kad toks Lietuvos pasirinkimas atspindi bendras Europines tendencijas. Vis dėlto nors ši priemonė suteikia individams galimybę apginti savo pažeistas teises bei įsitraukti į valstybės valdymo procesus, jos efektyvus įgyvendinimas daugumoje valstybių susiduria su tam tikrais iššūkiais, panašios tendencijos atsispindi ir pirmojoje individualių konstitucinių skundų priimtumo praktikoje Lietuvoje.

Tačiau esama pakankamai kitų Europos valstybių teisinio reguliavimo pavyzdžių ir praktinės patirties, leidžiančios pasirinkti Lietuvai tinkamas priemones, kurios padėtų susidoroti su minėtomis problemomis ir užtikrinti, kad šis institutas būtų efektyvus žmogaus teisių apsaugos įrankis. Projektas bus vykdomas, be kita ko, duomenis renkant kitų Europos Sąjungos valstybių konstituciniuose teismuose, siekiant susipažinti su šių valstybių patirtimi sprendžiant šios priemonės įgyvendinimui kylančius iššūkius, kad šią patirtį būtų galima pritaikyti Lietuvoje.

Projektas prisidės prie Lietuvos ir lyginamųjų konstitucinės justicijos tyrimų plėtos. Mokslinę projekto reikšmę pagrindžia ir tai, kad jame numatomi nagrinėti klausimai, kurie akademinėje literatūroje dar nėra išsamiai nagrinėti. Probleminių aptariamų priemonių taikymo aspektų iškyla jau dabar, o išsamių teisės mokslo darbų, skirtų jiems nagrinėti dar nėra, taigi šis projektas prisidės prie aktualių mokslo uždavinių išsprendimo. Mokslinio tyrimo praktinė vertė sietina su tuo, kad jo rezultatus bus galima panaudoti tobulinant konstitucinio skundo modelį reglamentuojančius teisės aktus ir jo įgyvendinimą Lietuvoje. Tyrimo rezultatai taip pat bus naudingi: subjektams, turintiems teisę kreiptis su konstituciniu skundu; Konstituciniam Teismui įgyvendinant savo įgaliojimus šioje srityje; konstitucinės justicijos studijų procesui.

Projekto tikslas: sistemiškai išanalizuoti ar Lietuvos konstitucinio skundo modelis (ir kitos priemonės) užtikrina, kad šis institutas būtų efektyvus žmogaus teisių apsaugos įrankis (t. y. ar jis atitinka Lietuvos visuomenės ir teisinės bendruomenės lūkesčius, teisinės sistemos galimybes, Europos valstybių tendencijas), identifikuoti probleminius konstitucinio skundo modelio aspektus ir pateikti siūlymus, kaip būtų galima tobulinti konstitucinio skundo modelį įtvirtinantį teisinį reguliavimą bei rekomendacijas dėl kitų priemonių galinčių užtikrinti šio instituto efektyvumą.

Projektu siekiami rezultatai: Projekto rezultatai bus apibendrinti mokslo monografijoje lietuvių kalba, o siekiant projekto rezultatus pristatyti tarptautinei bendruomenei, planuojama publikuoti straipsnį anglų k. tarptautiniame recenzuojamame žurnale. Tyrimo rezultatai taip pat bus pateikti pranešimuose mokslinėse konferencijose. Siekiant didesnės tyrimo rezultatų praktinės vertės, planuojama parengti rekomendacijas potencialiems pareiškėjams/advokatams dėl veiksmingesnio naudojimosi konstitucinio skundo institutu. Tyrimo rezultatai suprantama kalba bus pristatyti ir plačiai visuomenei mokslo populiarinimo straipsnyje.

Podoktorantūros stažuotės vadovas: prof. dr. (HP) Egidijus Kūris.

Podoktorantūros stažuotoja: Vilniaus universiteto Teisės fakulteto asistentė dr. Dovilė Pūraitė-Andrikienė.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2020 m. rugsėjo 1d. – 2022 m. rugpjūčio 31 d.

Projekto finansavimo šaltinis: Projektas finansuojama iš Europos socialinio fondo. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.3.3-LMT-K-712 priemonės „Mokslininkų, kitų tyrėjų, studentų mokslinės kompetencijos ugdymas per praktinę mokslinę veiklą“ veiklą „Stażuočių po doktorantūros studijų skatinimas“. Projekto kodas: 09.3.3-LMT-K-712-19-0008.